MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tal-15 ta' Novembru, 2004

Citazzjoni Numru. 864/2002

Emanuele Degiorgio u Phyllis Degiorgio personalment kif ukoll ghan-nom u in rapprezentanza ta' binhom minuri John Degiorgio.

-vs-

Twanny Moon.

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentat fil-25 ta' Lulju, 2002 li permezz taghha l-atturi ppremettiet:

Illi fit-3 ta' Lulju 1999 waqt illi John Degiorgio, it-tifel minuri tal-atturi, kien passiggier fil-vettura tal-marka Fiat (Seat)

bin-numru ta' Registrazzjoni HAE409 misjuqa mill-konvenut Twanny Moon li kien qieghed issuq dina l-vettura fit-Triq il-Missjoni Taljana Kalkara minhabba traskuragni u nuqqas ta' osservanza tar-regolamenti tat-traffiku l-istess Twanny Moon baqa diehel bil-vettura imsemmija gol-hajt fl-istess triq.

Illi b'rizultat ta' dan l-incident John Degiorgio sofra danni risultanti minn korriiment serju u ta' natura gravi li jwasslu ghall-inkapacita' ta' natura permanenti, liema inkapacita' twassal ghad-danni attwali kif ukoll sejra twassal ghal danni futuri "lucrum cessans" u dana kif sejjer jigi ppruvat waqt is-smiegh tal-kawza.

Illi l-konvenut kien unikament responsabbli ghal dawn id-danni permanenti stante illi John Degiorgio t-tifel tal-atturi kien passiggier fil-vettura involuta fl-incident imsemmi.

Illi l-konvenut personalment kif ukoll tramite l-assikurazzjoni tieghu interpellat sabiex jaghmel tajjeb ghad-danni kollha sofferti mill-attur baqgha inadempjenti, kellha ssir din il-kawza.

Ghalhekk jitlob lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m'ghandhiex:

1. Il-konvenut kien responsabbli ghall-incident tat-traffiku li gara fit-3 ta' Lulju 1999 fit-Triq il-Missjoni Taljana u li rizultat tieghu l-attur sofra korriment serju u ta' natura gravi li jwasslu ghall-inkapacita ta' natura permanenti.

2. Ghaliex dawn id-danni ma ghandhomx jigu minn dina l-Qorti likwidati okkorrendo bl-opera ta' Periti nominandi.

3. Ghaliex il-konvenut ma ghandux jigi kkundannat jhallas lill-atturi nomine dawk id-danni li jigu hekk likwidati kif fuq intqal flimkien ma' l-imghaxijiet legali.

Bl-ispejjez kollha kontra il-konvenuti komprisi dawk tal-ittra ufficjali tad-9 ta' Marzu 2000 kif ukoll l-imghaxijiet legali mid-data tal-ittra ufficjali tad-9 ta' Marzu 2000 u l-konvenut ingunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ipprezentata fid-29 ta' Ottubru, 2002 li permezz taghha l-konvenut eccepixxa:

1. Illi l-azzjoni ghad-danni hija preskritta ai termini ta' l-artikolu 2153 tal-Kodici Civili (Kap 16).

2. Illi minghajr pregudizzju, l-azzjoni ghad-danni hija preskritta ai termini tal-Artikolu 2154(1) tal-Kodici Civili Kap 16.

3. Illi dejjem minghajr pregudizzju fil-mertu, it-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt peress li l-konvenut mhux responsabbli ghall-incident tat-3 ta' Lulju 1999, kif jirrizulta ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti processwali.

Rat il-verbal tas-seduta tas-7 ta' Lulju 2004 li permezz tieghu il-kawza thalliet ghas-sentenza dwar l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni.

Ikkunsidrat.

Illi l-konvenuti qed jeccepixxi l-preskrizzjoni ai termini tal-Artiklu 2153 tal-Kodici Civili illi jghid illi *L-azzjonijiet ghall-hlas tal-hsarat mhux kagunati b'reat taqa' bi preskrizzjoni bl-eghluq ta' sentejn.*

L-artiklu li jigi warajh jghid li l-preskrizzjoni ta' l-azzjoni civili ghall hlas tal-hsarat ikkagunati b'reat ghandha tkun regolata bir-regoli illi hemm fil-Kodici Kriminali dwar il-preskrizzjoni tal-azzjoni kriminali.

Fil-kaz in ezami, l-atturi qed jitolbu danni kawzati skond huma minn incident stradali li ghalih kien responsabbli l-konvenut u li minhabba fih wegga' binhom minuri. Ghalhekk billi l-istitut tal-preskrizzjoni huwa wiehed illi jillimita jekk mhux jelimina dritt li jista' jkollu xi hadd, dawn l-artikoli ghandhom jigu interpretati favur l-atturi.

Kif intqal minn din il-Qorti fis-sentenza fl-ismijiet Albert Camilleri vs Dottor Richard Galea Debono nomine (1 ta' Lulju 1997);

Kien dejjem kostantament ritenut fid-dottrina li giet ukoll segwita mill-gurisprudenza tal-Qrati taghna illi dan l-istitut ghandu jigi ritenut bl-iktar mod restrittiv u li fil-kamp civili l-Qorti ma ghandhiex testendi l-applikazzjoni ta' eccezzjoni moghtija a bazi tal-preskrizzjoni la b'mod generiku u lanqas billi tapplika artikolu tal-Ligi b'analogija ma artikolu iehor.

Ghalhekk billi hemm possibilita' li dawn id-danni kienu rizultat ta' reat il-Qorti ghandha tapplika l-provvedimenti tal-Kodici Kriminali billi jigi individwat dan ir-reat. Ma gewx prodotti ebda provi fir-rigward billi l-partijiet strahu fuq l-atti tal-kawza.

L-artiklu rilevanti tal-Kodici Kriminali hu dak 226 li jghid li kull min b'nuqqas ta' hsieb, bi traskurgani jew nuqqas ta' tharis ta' regolamenti jikkaguna debilita' permanenti (kif qed jigi

allegat mill-atturi) il-hati jista' jehel mhux izjed minn sitt xhur habs u elf lira multa. Skond l-artiklu 688 (e) il-preskrizzjoni ghal dan ir-reat hija ta' sentejn.

Naturalment kif infatti irreteniet il-Qorti tal-Appell fil-kawza fl-ismijiet Quintano vs Calleja (deciza 5 ta' April 1993),

Il-Qorti ma tifhimx kif qatt il-konvenuti jippretendu illi tiddecidi l-kwistjoni tal-preskrizzjoni minghajr ma tindaga minn meta l-allegata preskrizzjoni setghet bdiet tghaddi ghaliex hija l-Ligi li tistabilixxi f'kull kaz id-dati li minnhom tibda tiddekorri u li fiha jaghlaq kull perjodu ta' preskrizzjoni.

F'din il-kawza l-preskrizzjoni ghandha tibda ghaddejja minn dak in nhar li sehh l-incident billi kien minn dak in nhar li l-kawza setghet giet istitwita. Ghalhekk il-prejodu preskrittiv beda ghaddej mit-3 ta' Lulju 1999.

Il-prejodu gie interrot f'Marzu 2000 meta saret interpellazzjoni gudizzarja (ghalkemm l-ittra ufficjali ma gietx esebita). Minn dak in nhar pero' ghaddew iktar minn sentejn biex giet istitwita l-kawza li giet intavolata fil-25 ta' Lulju 2002. L-argumenti l-ohra imressqa mill-atturi fin-nota taghhom ma jistghux ikollhom rilevanza ghaliex ma tirrizulta ebda interruzjoni ohra mill-atti tal-kawza. Ghal kull buon fini ukoll il-Qorti ma hijiex ser tiehu konjizzjoni tat-talba kontenuta fin-nota tal-osservazzjonijiet tal-atturi biex tigi sospiza l-prolazzjoni tas-sentenza u jitressqu provi dwar dan ghaliex it-talba ma saritx kif kellha ssir (b'rikors).

Ghal dawn il-mottivi il-Qorti tilqa' l-ewwel eccezzjoni tal-konvenut u tal-intervenuti fil-kawza billi tiddikjara preskritti t-talbiet attrici u ghalhekk tichad l-istess talbiet.

L-ispejjes jithallsu mill-atturi barra dawk tal-intervenuti fil-kawza li ghandhom jithallsu minnhom stess.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------